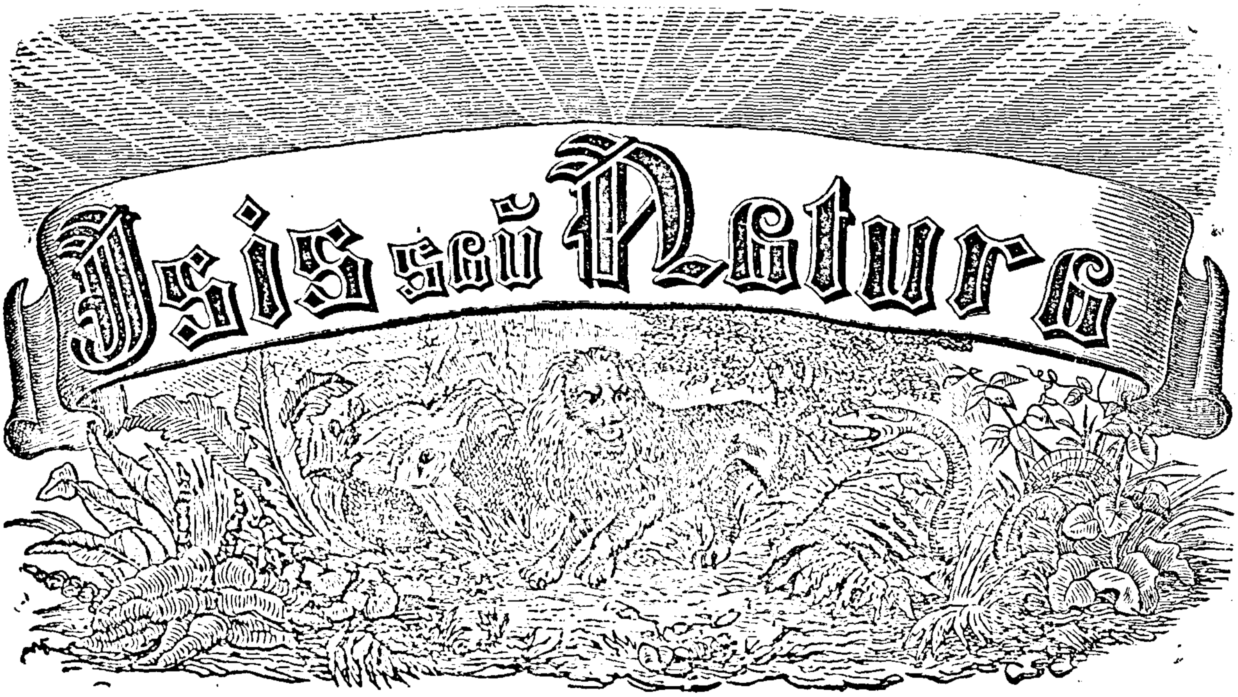

JURNAL

ПЕNТРȣ РЕSПÎNDIРЕА ШТIIНЦЕЛОРȣ̆ NАТȣРАЛЕ ШI ESАКТЕ, ÎN ТОАТЕ КЛАSЕЛЕ.

Редiцеatȣ̆

de

PROFESOR DOCTOR IULIU BARASH.

№ 14. (Апȣлȣ̆ алȣ̆ dȣoiлеа) Бȣкȣрештĭ Апрiлie 8, 1857.

Копрindерea. Клъdiрiле архitектонiче în лȣнъ. Хiрtica шi istoрia eĭ. Rosa din Jericho saŭ Anastatica. Iџiena попȣларъ.

Клъdiрiле архitектонiче în лȣнъ.

În апȣлȣ̆ tрекȣtȣ̆ амȣ̆ tрактatȣ̆ кȣestiȣnea: dакъ лȣna este локȣitъ de fiinџe вiĭ saȣ̆ поate шi de oamenĭ лȣнарĭ (seлeniџĭ), saȣ̆ нȣ? Амȣ̆ арътatȣ̆ кȣмȣ̆ ȣнiĭ претindȣ̆, къ лȣna нȣ поate fi локȣitъ de вр'о fiinџъ вie, нiчĭ мъкарȣ̆ a пȣрta пе sȣпрafaџa eĭ вр'о плantъ înfлорitъ; къчĭ н'аре апъ, fiindȣ̆-къ н'аре аерȣ̆ (atmosfeрiкȣ̆) în каре s'арȣ̆ пȣtea fорma нȣорĭ, плоĭ шi челe-лалtе fenomene meteороложiче апоase, прекȣмȣ̆ ла noĭ. Dар алџiĭ a zisȣ̆ din контра къ s'аȣ̆ deskoпeрitȣ̆ ȣрме de ȣнȣ̆ înвeлiшȣ̆ d'аерȣ̆ atmosfeрiкȣ̆ каре înвeлеште лȣna шi къ ea este локȣitъ. Este înвedeрatȣ̆, къ asemenea кȣestiȣnĭ нȣ поtȣ̆ fi реsолвate în-tр'ȣнȣ̆ modȣ̆ positiвȣ̆, нiчĭ пentрȣ, нiчĭ контра; de ачeea не este пермisȣ̆ a askȣлta toate опi-нiȣнiле че se рапоrtъ ла ачeastъ кȣestiȣne. Аша dар вомȣ̆ чita astъzĭ шi опiнiȣnea кȣрioa-sъ a D-лȣĭ *Smiџ*, manifestatъ întр'ȣнȣ̆ опȣ̆ алȣ̆ sъȣ̆ каре акȣмȣ̆ a ешitȣ̆ de sȣб tiпарȣ̆.

D. Smiџ претinde dȣoe лȣкрȣрĭ кȣрioase; ба înкъ ȣna este foapte estраваrantъ, adeкъ: къ лȣna se апропie de пъмîntȣ̆ din че în че маĭ мȣлtȣ̆, în kitȣ̆ песte o mie de anĭ, o sъ авeмȣ̆ лȣna пе пъмîntȣ̆!

N'o sъ intръмȣ̆ în аргȣmentеле saле, прin каре елȣ̆ se siлеште a проба, къ de kîndȣ̆ As-tрономiĭ аȣ̆ îнчепȣtȣ̆ a мъsȣрa distanџa лȣнeĭ de ла пъмîntȣ̆, s'a възȣtȣ̆, къ ачeastъ distanџъ se miкшȣреazъ din че în че маĭ мȣлtȣ̆. Nегрешitȣ̆ къ Astрономiĭ de профеsiȣне ворȣ̆ ръsпȣnde D-лȣĭ

Smiџ шi не вор odixni нȣ нȣмаї пе ної, чі шi пе stpeneпоџiї nostpi, ка съ нȣ se teamъ кеарȣ дȣпъ miї de anї къ ворȣ гъsi în вр'о dimineaџъ, лȣна плinъ înaintea прагȣлȣї ȣшеї.

Dap претindepea a дȣоа a D-лȣї Smiџ, este прекȣмȣ amȣ zisȣ, къ лȣна нȣ нȣмаї къ este локȣitъ de fiinџе вiї dap шi înџелente каре аȣ шi клъditȣ în лȣнъ ораше, case, шоsеле ш. ч. л. шi къ toate ачeste клъdipї apxitektoniче se въдȣ прin teлeskопȣ.

Eatъ копieмȣ aiчї ȣнȣ пасаџiȣ din опȣлȣ съȣ.

« De мȣлtȣ s'аȣ обsepвatȣ în лȣнъ, niште бȣлевapde (шанџȣpї) potȣnde. În timпȣpiле noastpe însъ, s'a обsepвatȣ къ sȣпрafaџa лȣнеї este акопepitъ d'asemenea бȣлевapde каре s'аȣ нȣмъpatȣ пînъ ла 50 de miї; ла ȣнеле локȣpї staȣ atîtȣ de stpînse ȣнȣ de алtȣ, în кîtȣ нȣ ръmîne niчї ȣнȣ локȣ голȣ întpe dînsеле. Maї наinte, обsepватоpiї, 'шї аȣ imaџinatȣ къ ачeste ineле potȣnde sîntȣ кpatepї лȣнapї de волкanї stinшї; însъ sîntȣ мȣлte чipкomstanџe каре ворбeskȣ în kontpa ачestеї opiniȣne, adekъ: mъpimea лорȣ estpaopdinapъ, къчї ȣнеле ineле аȣ ȣнȣ diametpȣ de ла 10 шi кеар пînъ ла 20 mile џеографiче. Апої dakъ пе пъmîntȣлȣ nostpȣ, каре е maї mape de кîtȣ лȣна, нȣ гъsimȣ asemenea кpatepї џigantiчї, кȣмȣ se poate ка asemenea *волкanї* съ esiste în лȣнъ? Dakъ neste totȣ пъmîntȣлȣ se aflъ нȣмаї 500 de волкanї, se poate ка лȣна, каре е maї mikъ, съ aiбъ 50 de miї? Dap s'a шi ȣitatȣ în пъȣntpȣ ачestopȣ ineле шi ле аȣ гъsitȣ плане пе fȣndȣлȣ лорȣ, neaвîndȣ niч'ȣнȣ abisȣ în fȣndȣ прекȣмȣ tpeбȣia съ fie, dakъ ачeste ineле apȣ fi кpatepї de волкanї; апої toatъ fopma лорȣ este aшa de pегȣлatъ шi de пepfektъ în intepiopȣлȣ шi estepiopȣлȣ лорȣ, în кîtȣ sîntemȣ siliџї съ ziчemȣ къ sîntȣ опepe de aptъ, eapȣ нȣ eшite din mîna naтȣpeї ».

« *Hershel* a възȣtȣ шi niште tȣpnȣpї pidikîndȣ-se în ачeste лiniї чipкȣлape; дȣпъ ȣмбра лорȣ s'a обsepвatȣ къ sîntȣ гоале în пъȣntpȣ. Ȣнȣ asemenea efektȣ tpeбȣe съ fakъ tȣpnȣpiле ȣнеї четъџї ».

« S'a възȣtȣ къ дȣое бȣлевapde (ineле) se atinгȣ întp'ȣнȣ *пȣнktȣ* алȣ чipкomfepenџеї лорȣ шi în ачestȣ пȣнktȣ se aflъ о гаȣpъ, întokmaї ка о poaptъ каре apȣ mijлoчi комȣnikaџiȣnї întp'amîndȣое ».

« Пе sȣпрafaџa лȣнеї se aflъ difepite kлimе ка шi пе sȣпрafaџa пъmîntȣлȣї, ȣнеле maї калde алtеле maї peчї; asta провine din позiџiȣnea лȣнеї кътpe soape. Калкȣлеле matematiче apatъ, къ dakъ esistъ aepȣ în лȣнъ, tpeбȣe съ se întîmпле акоlo maї adese opї ȣpaгане fȣpioase de кîtȣ ла ної, maї кȣ seamъ în kлimеле peчї але лȣнеї; апої tokmaї акоlo гъsimȣ бȣлевapdеле maї dese шi maї pidikate. Se bede dap къ oamenії лȣнapї аȣ клъditȣ бȣлевapdеле лорȣ în kontpa fȣpieї ȣpaганелорȣ d'акоlo ».

« Dap клъdipea intepioapъ a ачestopȣ бȣлевapde apatъ шi maї мȣлtȣ къ sîntȣ лȣкpȣpї de apte eapȣ нȣ продȣkџiȣnї natȣpaле. Къчї se bede în intepiopȣлȣ лорȣ ка niште tepase întokmaї кȣмȣ fakȣ oamenії în пъȣntpȣлȣ четъџiлорȣ, ка локȣitopiї съ se poatъ sȣi maї кȣ înлesnipe пе zidȣ; апої пе fȣndȣлȣ tepaseлорȣ se въдȣ ка niште mobiле miчї potȣnde. Ачeste, ziче D. Smiџ, нȣ potȣ fi алtȣ чeва, de кîtȣ kaseле seлeniџiлорȣ каре, în локȣ ка ла ної съ fie колџȣpate, акоlo sîntȣ potȣnde. Апої în чentpȣлȣ ȣнеї гpȣпе (adȣnape) de asemenea mobiле, se bede ȣна maї mape de кîtȣ toate, aвîndȣ fopma коnikъ, asta tpeбȣe съ fie kasa de sfatȣ saȣ temплȣлȣ вpe ȣнеї колонiї aшezate în intepiopȣлȣ ȣнȣї бȣлевapdȣ ».

« Toatъ sȣпрafaџa лȣнеї нȣ e maї mape de кîtȣ Pȣsiea. Нȣ e dap de mipape a не imaџina, къ se aflъ în лȣнъ о kanitaлъ ȣnde e pezidenџa гȣвepнȣлȣї seлeniџiлорȣ. Апої ȣnde apȣ fi în лȣнъ ȣнȣ локȣ maї конвенабiлȣ пentpȣ клъdipea ȣнеї asemenea kanitaле, de кîtȣ tokmaї пȣнktȣлȣ ȣnde локȣitopiї лȣнapї въдȣ stpълȣчindȣ neînчetatȣ neste капȣлȣ лорȣ (în пȣнktȣлȣ zenitȣлȣї) пъmîntȣлȣ nostpȣ, aвîndȣ о лȣminъ de 22 opї maї mape de кîtȣ a лȣнеї плine ла ної! Шi întp'adeвъpȣ tokmaї în ачestȣ пȣнktȣ, bedemȣ пе sȣпрafaџa лȣнеї мȣлte шipȣpї mapї de бȣлевapde, toate fiindȣ d'о mъpime екалъ шi fopmîndȣ întpe dînsеле niште ангȣлї eksakџї, пе каре natȣpa n'ape обiчеiȣ a'ї faче astȣ-feлȣ de pегȣлatȣ шi de esaktȣ ».

« О чipкomstanџъ maї кȣpioasъ este, къ de кîndȣ *Schroeter, Gruithausen* шi *Schuhmacher* аȣ înчепȣtȣ a обsepва ачeste бȣлевapde, s'a възȣtȣ къ аȣ skimбatȣ înfъџiшapea лорȣ. S'a възȣtȣ къ ȣнеле векi s'аȣ дъpîmatȣ шi алtеле нȣої s'аȣ пȣsȣ ла локȣ. Se bede dap къ seлeniџiї аȣ ma-

ніа клъdіреї, прекȣтȣ ші тȣлці пе глобȣлȣ пъmînteskȣ ші кеарȣ ла noї de kіці-ва anї înкоаче ».

« Dap de че каселе лȣпарілорȣ sîntȣ potȣnde ші пȣ колцȣрate, ка ла noї? Ръспȣпsȣлȣ este къ în лȣпъ domneskȣ ȣparane maї fȣrioase ші maї dese de kîtȣ ла noї, прекȣтȣ amȣ zisȣ maї sȣsȣ; апої кеарȣ în лагърȣлȣ de ла Кріmea аȣ фъкȣtȣ esперіinце ші s'аȣ înkpedinцatȣ, къ коptȣріле potȣnde pesistъ тȣлtȣ maї бine în kontpa fȣpieї ȣраганелорȣ, de kîtȣ коptȣріле пъtpate ші колцȣpate ».

« *Schroeter* a тъсȣpatȣ търimea каселорȣ лȣпаре, (тoвілелелорȣ potȣnde, дȣпъ ȣтбра лорȣ) ші a гъsitȣ къ аȣ о търimе de 50 пічіоаре, întокmaї ка каселе челе maї обічпȣite пе пъmîntȣ. *Hind* a обсерватȣ шірȣрї лȣпцї de ачесte тобіле întокmaї ка тъtъпііле înшipate. Ачеste пȣ potȣ fi алtȣ-чева de kîtȣ ȣліціле орашелорȣ лȣпаре; însъ sъ веdе къ орашеле лȣпаре sîntȣ maї џirantive de kîtȣ але noastpe; къчї s'а възȣtȣ asemenea шірȣрї de тобіле întinzîndȣ-se песte totȣ intepiopȣлȣ ȣпȣї бȣлевардȣ, adeкъ пînъ ла 10 ші 20 тіле џеографіче. Пе пъmîntȣ пȣ esistъ ȣпȣ орашȣ каре sъ аібъ ȣліце de търimea de 10—20 тіле џеографіче ».

« Dap s'а maї обсерватȣ în лȣпъ ші шоселе. Ȣпії Astponomї de maї nainte 'шї аȣ imaџinatȣ къ astea sîntȣ шірȣрї de тȣпцї, însъ *Maedler*, a аръtatȣ къ пȣ sîntȣ тȣпцї, къчї ȣтбра ші регȣлapitatea лорȣ, пробъ къ ші ачесte pidiкърї sîntȣ опȣріле аptifіціале, adeкъ шоселе лȣпаре, каре se întinde de ла ȣпȣ бȣлевардȣ ла алtȣлȣ, тіжлочindȣ комȣпікаціȣпеа лорȣ ».

« Апої пе лîнгъ ачесte шоселе, s'а възȣtȣ ші канале în лȣпъ; adeкъ пішtе верцї лȣпцї d'о таре регȣлapitate întinzîndȣ-se întpe бȣлеварделе лорȣ. *Maedler* ші *Shuhmann* аȣ deskoпepitȣ пînъ акȣтȣ 200 de asemenea канале. Ȣпȣ аргȣmentȣ maї sigȣpȣ къ astea sîntȣ întp'adeвъpȣ канале, este дȣпъ кȣтȣ se apatъ, къ орї ȣnde întîлneskȣ вр'ȣпȣ тȣнte, пȣ tpeкȣ песte dînsȣлȣ, чі пȣтаї îлȣ înkonціоаръ, întокmaї ка ші ла noї, дȣпъ лецеа idpostatiкъ а екїлібрȣлȣї апеї ».

« Ȣпії п'аȣ пȣtȣtȣ sъ пе еsплїче, de че disкȣлȣ лȣпарȣ apatъ în teleskoпȣ în тȣлte локȣрї о лȣтinъ верdе? Ачеasta se еsплікъ преа лесne kîndȣ пе imaџinътȣ къ локȣріле ачеste sîntȣ акопepite în лȣпъ кȣ кîтпії кȣлtivate кȣ планtе верzї; прin ȣрmape este пробatȣ къ seлeniцї пȣ sîntȣ fепеanцї (лепеші) ші къ еї кȣлtivezȣ глобȣлȣ каре провеdinца 'лȣ a destinatȣ пентрȣ pezidенца лорȣ ».

Eatъ о пробъ de копрinsȣлȣ опȣлȣї D-лȣї Smiц, în рапортȣлȣ лȣпеї. Noї пе-amȣ абstinatȣ аічї d'орї-че опініȣне персоналъ ші amȣ чitatȣ ачestȣ pasaџiȣ sпре a da лекtopілорȣ nostpi о пȣоe matepie de meditape (rîndipe) în ачеastъ квеstiȣne atîtȣ de intepesantъ.

Xîptia ші istopia еї.

II. Xîptia modepпъ.

De ші xîptia modepпъ este ачеа каре поартъ ші ръспîndеште ideiле челе maї înalte ші челе maї бепеpate; кȣ toate ачеstea еа însȣші este d'о оріџinъ foapte despreцȣitъ ші înжоsitъ. Kîndȣ se ȣitъ чine-ва întp'о marazie de шіfoane (tpenцe) în ȣпеле din капіталеле челе тарї але Еȣропеї, вpîndȣ певрîndȣ îї вiне піште ideї filosofiче de despreцȣіреа глоріеї ачеstеї лȣтe ші а vanitъцілорȣ еї; къчї аколо веdе о лȣтe къzȣtъ de търimea еї. Пînza чеа maї finъ, чеа maї apistokpatiкъ, каре a sepvitȣ odatъ de къташеа ȣпеї пріпчіпеse, a devenitȣ ȣпȣ шіfoнȣ арȣпкatȣ afapъ, întокmaї ка шіfoнȣлȣ къпъшії ȣпȣї цъpanȣ. Maraziea de шіfoane este ка ȣпȣ чimitipiȣ; în amîndȣoe гъsimȣ pȣinеле ȣпеї лȣтe tpeкȣte; în amîndȣoe пȣтемȣ faче stȣdiiле челе maї intepesante. Fie-каре mopmîntȣ поартъ în sine о istopie intepesantъ а ȣпеї fiinцe înцелепте, о sepie de simцірї, de дȣрерї, de плъчерї, de спеpanцe ші de iлȣziȣнї, tpeкȣ акȣтȣ înaintea imaџinaціȣпеї noastpe. Asemenea ші fie-каре tpeanцъ este ка ȣпȣ релікȣ (тоаште) intepesantȣ а ȣпеї

esistenџe ȣmane. Ла kîte плъчерї n'a asistatȣ tpeanџa богатȣлȣї! Ла kîte dȣрерї шї sȣspinȣрї, n'a asistatȣ tpeanџa съракȣлȣї! Fie-каре tpeanџъ арȣ пȣtea sъ skpie ȣnȣ memoарȣ istopікȣ шї апої че memoарȣ!

Dap eatъ къ dintp'aчeste pȣine menpizabiле a eшitȣ o лȣme nȣoe venepatъ. Marazia de tpenџe s'a skimbatȣ întp'o лібреріе челебръ, întp'o папетеріе елеrantъ. Nіч'o tpъsȣpъ елеrantъ, n'a statȣ înaintea marazieї de tpenџe, dap kîte nічіоаре apistokpatiче калкъ акȣmȣ în marazia ȣnȣї лібрерȣ! Eatъ o înвіеpe intepesantъ! Eatъ къ din pȣine s'aȣ fъкȣtȣ fiinџe nȣoe! Misterȣлȣ aчesteї înвіерї, л'a ȣpmatȣ fabpikaџiȣnea de xîptie de tpenџe (шifoane).

Estә кȣnoskȣtȣ, къ шifoaneле saȣ tpenџeле de bestminte шї maї кȣ seamъ de nînzъ, daȣ xîptia modepnъ. Fabpikanџiї de xîptie sîntȣ toџї d'aчeiaшї opiniȣne, къ tpenџeле sîntȣ matepiaлȣлȣ челȣ maї бȣnȣ nentpȣ xîptie, шї dакъ арȣ вреа чіне-ва sъ fakъ xîptie de inȣ nȣoȣ, nȣ nȣmaї къ арȣ fi mȣлtȣ maї skȣmnъ de kîtȣ акȣmȣ dap шї maї nȣџinȣ бȣnъ; къчї npin deasa пȣptape шї spълътȣpъ a nînzetȣpiлорȣ, aџеле кȣ каре sîntȣ џesȣte, se maї moaie шї se fakȣ maї конвенабіле nentpȣ пpenapaџiȣnea xîptieї. Ȣnȣ înџелентȣ a fъкȣtȣ обsepвaџiȣnea, къ fie-каре omȣ, каре поартъ о къmaшъ, este ȣnȣ конлȣкpъtopȣ ла fabpikaџiȣnea de xîptie; къчї, кȣ kîtȣ a пȣptatȣ елȣ maї mȣлtȣ о къmaшъ, кȣ atîtȣ a înлesnitȣ maї mȣлtȣ skimбapea eї în xîptie. De aчeea, кȣ kîtȣ о џаръ este maї попȣлatъ шї maї чівілizatъ (ȣnde oamenii aȣ mȣлte pȣfe), кȣ atîtȣ fabpikaџiȣnea de xîptie înfлopeшte maї mȣлtȣ.

Dap este aічї о konsidepaџiȣne foapte importantъ. Din zi în zi se înmȣлџeskȣ продȣкџiȣніле лitepape, npin ȣpmape din zi în zi se înmȣлџeшte шї konsȣmaџiȣnea xîptieї. Oape nȣ este de temȣtȣ, къ ва sosi ȣnȣ timnȣ kîndȣ кътъџimea tpenџелорȣ nȣ ва fi d'ажȣnsȣ nentpȣ fabpikaџiȣnea xîptieї? Atȣnчї, nȣ nȣmaї къ къpџiле ворȣ debeni foapte skȣmne, апої noate se ва întîmnлa aчeea че s'a întîmnлatȣ în sekȣлeлe mediane kîndȣ nȣ epa xîptie de tpenџe, atȣnчї kîndȣ xîptia de papyrus ка шї Pergamentul s'aȣ fъкȣtȣ npea papї, oamenii pъdeaȣ лitepiле dȣnъ nepgamenteле skpise de maї nainte шї skpieaȣ ne dînseлe опepiле лорȣ шї aшa s'aȣ nepdȣtȣ nenȣtepabiле manȣskpise din челе maї npeчioase че aȣ pъmasȣ din лȣmea antikъ.

Spпe a skъna кȣлtȣpa modepnъ d'o asemenea katastpofъ, mȣлџї dintpe natȣpaлistiї modepnї aȣ кътatȣ алте matepiї веџetaле каре арȣ nȣtea sepвi întoкmaї ка шї tpenџeле ла fabpikaџiȣnea de xîptie. Maї кȣ seamъ în Anглia шї în nopdȣлȣ Amepічеї, oamenii s'aȣ окȣnatȣ кȣ aчeastъ kestiȣne, къчї аколо жȣpnaлеле konsȣmъ o кътъџime însemnътoape de xîptie (s. e. ȣnȣ sinrȣpȣ жȣpnaлȣ Nev-Herald în Nevyork, konsȣmъ ne anȣ xîptie каре se ȣркъ ла sȣma de 100,000 Dolars saȣ 40,000 галбенї ш. ч. л).

Sъ nȣmъpъmȣ aічї difepiteлe înчepкъpї în panoptȣлȣ aчesta. D. H. *Voelter* a înчepкatȣ sъ fakъ xîptie din лemne de bpadȣ saȣ de teiȣ tъiate în бȣкъџї mічї шї fepte кȣ лeшie tape, albite кȣ razȣ de клopȣ шї ȣnse ne ȣpmъ кȣ ȣnȣ feлiȣ de sъnȣnȣ naptiкȣлapȣ шї кȣ neatpъ акpъ. Aлџiї aȣ înчepкatȣ a faче xîptie din fepestpȣitȣpъ de лemnȣ каре pъmîne kîndȣ taie чіne-ва лemne кȣ fepъstpъȣ; însъ din fepestpȣitȣpъ sinrȣpъ fъpъ a fi amestekatъ шї кȣ tpenџe, nȣ sъ noate faче о xîptie бȣnъ de skpisȣ.

Ȣnȣ алтȣ matepiaлȣ înчepкatȣ sîntȣ naieлe. Kîndȣ fepбe чіne-ва naie în лeшie tape întp'ȣnȣ kazanȣ кȣ vapopȣ esnȣsȣ ȣneї npesiȣnї екȣалъ кȣ 6—8 npesiȣnї atmosfepiче, atȣnчї naieлe devinȣ ка ȣnȣ feлiȣ de nastъ (кокъ) moaлe din каре, dȣnъ че s'a aлбitȣ кȣ razȣ de клopȣ, se faче о xîptie esчeлentъ. Aшa dap în timnȣpiле modepne aȣ чepкatȣ feлȣpimї de комбінаџiȣnї de лemne шї de naie. Ла ȣneлe sîntȣ amestekate tpenџe de nînzъ шї aȣ datȣ pezȣлtate foapte mȣлџъmitoape.

A tpeia matepie din каре se noate faче xîptie, este бȣmбакȣ; adeкъ бȣкъџiле mічї каре pъmînȣ ка pъmъшiџe ла къpъџenia шї ла ȣpzipea бȣmбакȣлȣї. Aчeste бȣкъџї, каре nînъ акȣmȣ epaȣ apȣnkate afapъ fъpъ vaлoape, акȣmȣ ле fepбe кȣ anъ de vapȣ saȣ лeшie de sodъ, nînъ kîndȣ se fakȣ ка о кокъ, ne ȣpmъ ле nȣne sȣб teaskȣ шї faче dintp'înseлe о xîptie destȣлȣ de бȣnъ nentpȣ tinapȣ.

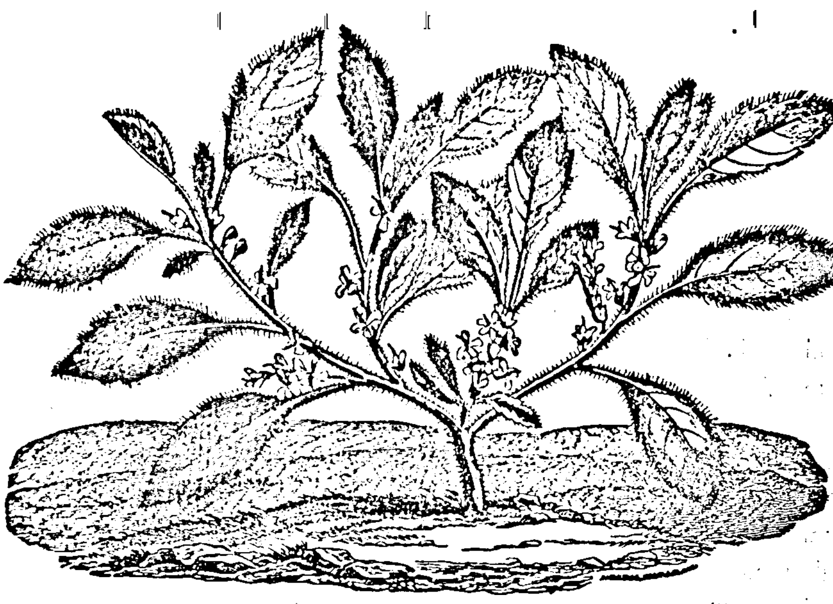
Aчeste tpeї matepiї sîntȣ акȣmȣ în ȣzaџiȣ nentpȣ fabpikaџiȣnea de xîptie; însъ, npeкȣmȣ amȣ zisȣ, tpenџeлe de pȣfe totȣ окȣnъ panџȣлȣ d'întîiȣ.

Dap afapъ de aчestea, esistъ în pernȣлȣ ve-

ųetaлȣ ші mȣлte aлte materiĭ кape s'aȣ пpoпȣsȣ a ле întpeвȣinųa пentpȣ facepea xîptieĭ, maĭ кȣ seamъ пentpȣ eftinъtatea лopȣ. Аша s. e. aчiле de вpadȣ ші moлifte, dȣпъ че ле-aȣ кȣpъųitȣ ші seпapatȣ de вepdeaųa кape aкoпepъ fiвpiĭ (fipĭ) de кape sîntȣ komпȣse, daȣ ȣnȣ feлȣ de лînъ, кȣnoskȣtъ sȣв nȣmipe de лînъ de пъdȣpĭ ші din лîna aчeasta пoate sъ se fakъ xîptie Asemenea s'a пpoпȣsȣ пentpȣ faвpikaųiȣnea de xîptie o плantъ (Sphagnum) кape кpeште în tȣpвiepeлe че sîntȣ foapte pъsпîndite maĭ în toatъ Еȣpoпa чentpaлъ. О aлtъ плantъ пpoпȣsъ пentpȣ aчestȣ skoпȣ este apвopȣлȣ Spartium aлe къpȣĭ paiпȣpĭ se întpeвȣinųeazъ пentpȣ mъtȣpъ, în maĭ mȣлte ųъpĭ. Кe ipȣ Еленiĭ antiчĭ maĭ кȣ seamъ în sпapta, fъчeaȣ вestimente din fiвpiĭ aчesteĭ плante (Spartium Horridum ші Sp. Villosum) ші кeapȣ aкȣm în Гpeчia (пpoвinųia Messenia) fakȣ вestminte din fipeлe ȣpzite aлe aчesteĭ плante. Ȣnȣ feлȣ de кȣpmaлiȣ saȣ пaлmiepe (Chaemerops humilis) кape pesвшеште în sȣdȣлȣ Еȣpoпeĭ, este iapъші în stape a da ȣnȣ вȣnȣ matepiaлȣ пentpȣ xîptie; asemenea ші плanta *Алoe* пeadeвъpatъ din Amepiкa (Agave amerikana) ші mȣлte плante din familia Malvaceélor (de пaлвe). Ȣnȣ feлȣ de dȣdȣ (Broussonetia papyrifera), кape кpeште în Kina ші în Iaпonia, este вestitъ пentpȣ кȣaлitatea sa a da ȣnȣ вȣnȣ matepiaлȣ de xîptie; dap xîptiea вestitъ кape вine din Kina ші кape se nȣmeште «xîptie de opezȣ» nȣ пpoвine din opezȣ чi dintp'o плantъ nȣmitъ Aralia papyrifera.

Aчeasta este enȣmepaųiȣnea плanteлopȣ чeлopȣ maĭ faвopaвiле пentpȣ пpodȣкųiȣnea xîptieĭ. Лektopȣлȣ вede пpea вine къ esistъ mȣлte asemenea плante ші кeapȣ dakъ tpenųeлe вopȣ înчeпe a лinsi, xîptia totȣ nȣ вa deвeni papъ. Аша dap, лiteratopiĭ în лȣmea чiвiлizatъ nȣ tpeвȣe sъ se teamъ къ вa ажȣnųe ȣnȣ timпȣ kîndȣ nȣ вopȣ aвea пъ чe sъ skpie, чi aчeĭ кape aȣ matepiĭ intepesante de skpisȣ, sъ ȣpmeze oкȣпaųiȣnea лopȣ noвiлъ; eapȣ kitȣ пentpȣ aчeĭ че nȣ штiȣ sъ skpie, sъ takъ; лȣmea nȣ вa пepde nimikȣ; dap sъ nȣ zikъ къ кaȣza tъчepeĭ лopȣ este fiindȣ-къ se temȣ de лinsa xîptieĭ пentpȣ къpųiле кape aвeaȣ de gindȣ sъ ле fakъ.

Rosa din Jericho saŭ Anastatica.

Rosa din Jericho.

Întpe fpȣmoaseле ųъpmȣpĭ aлe mъpeĭ Mediteпane ші aлe Pontuluĭ Euxin (mapea Neagpъ), între ųigantiчiĭ mȣnųĭ Ararat ші aлe înfiepъtoapiлopȣ desepte din Apaвia, este în opientȣ o ųapъ плinъ de sȣвenipe глopioase. Fieшĭ-кape пasȣ este aкoлo ȣnȣ sȣвenipȣ mape. Ла fieшĭ-кape пasȣ peînвiezȣ imaųine sakpe de aкųiȣnĭ epoiчe, aлe oameniлopȣ nemȣpitopĭ ш'aлe fenomeneлopȣ estpaopdinape. Asta este ųapa кȣ кape înчeпe istopiea oameniлopȣ. Aкoлo este леагъnȣлȣ ȣmanitъųeĭ; aкoлo se papoaptъ tpadiųiȣniле чeле maĭ sakpe, чeле maĭ antiчe, despre eпoкa чea maĭ пpimitiвъ, чea maĭ depъptatъ, чea maĭ înвълȣitъ în mistepȣлȣ sekȣлiлopȣ че aȣ esistatȣ лa înчeпȣtȣлȣ

лȣкрȣрілорȣ, кîndȣ реалitatea ера înкъ о поesie, кîndȣ локȣinца оаменілорȣ ера ȣпȣ парadisȣ, кîndȣ ȣmanitatea жȣпъ абіа se аръtase пе ȣпȣ пъмîntȣ пȣоȣ, абіа ешitȣ din mîinile креацiȣneї, плine de forце абоndinte, есȣберante, плinъ de toate кондiцiȣnile fеріčіреї пентрȣ fiiлȣ сеȣ челȣ maї iȣбitȣ, destinatȣ а'лȣ попȣла.

Ачеastъ царъ este *Palestina* (terra sacra). În ачеastъ царъ mіракȣлоасъ, de ла каре, fie-каре кȣлtȣ din челе mapї че аȣ чівілizatȣ лȣmea 'шї traце оріціna ші штіе съ повеsteaskъ mі-ракȣлеле лȣї; în ачеastъ царъ mіракȣлоасъ zі-чешȣ, креште ші fлоара mіракȣлоасъ пȣmitъ *Rosa* din *Jericho* saȣ *anastatika* (înвіеtoaре).

Ачеastъ fлоаре (каре е презentatъ în алъ-tȣрata fігȣръ) креште пе кîmпііле каре înконціȣрȣ antіка четate Jericho ші лîнгъ малȣлȣ рîȣлȣї Iор-danȣ, amîndȣое bestite în istoria sакръ пентрȣ fелȣрimї de евеніmente mеmораbіле ші estраорdi-наре че s'аȣ ȣрmatȣ аколо. Fлоареа ачеаsta se презintъ ка о fрȣмоасъ розъ, кîndȣ înfлореште пе кîmпȣ, пе каре рȣпînd'о ші ръmîindȣ mȣлtȣ timпȣ еспȣсъ ла аерȣ, se ȣсȣкъ, foiле (петаtеле) se deskолореазъ, кадȣ ȣна peste алtа ші astȣ-felіȣ fрȣмȣсецеа fлореї s'а перdȣtȣ în skȣрtȣ timпȣ.

Пînъ аічї fлоареа ачеаsta а ȣрmatȣ обічеіȣлȣ ценералȣ алȣ fлорілорȣ; adeкъ кîndȣ ле рȣпе чі-пе-ва peste кîtȣ-ва timпȣ se вештежеskȣ; dар пе кîndȣ toate fлоріле вештежіte, ръmîнȣ totȣ d'аȣна în astъ stаре ші пȣ se maї înторкȣ ла sплеndоареа лорȣ primitivъ кîndȣ înfлореskȣ пе кîmпȣ; ла Rose din Jericho se арatъ din кон-tра fеноmенȣлȣ estраорdinapȣ къ, кîndȣ пȣпе чі-пе-ва, ачеаstъ fлоаре în апъ, кȣ mȣлtȣ timпȣ în ȣрmъ (anї întreцї) dȣпъ че s'а вештежіtȣ, еа паре-къ реînвіазъ, foiле ȣsкаte ші deskолорate se ресfіръ, se колореазъ ші планta паре-къ а în-fлоріtȣ din пȣоȣ! Eatъ о mіракȣлоасъ înвіере, о anastasisȣ. De ачееа пелерінї піошї а пȣmіt'о *anastatica* ші кîndȣ мерrȣ ла Terra Santa, adȣкȣ а касъ în Еȣропа, dрепtȣ sȣвепіре, ȣпеле esem-пларе d'ачесtе fлорї estраорdinаре, каре, крес-кîndȣ пе ȣпȣ пъмîntȣ mіракȣлоsȣ, паре-къ 'шї а însȣшitȣ кȣалitatea sa d'а fаче ші еле mіракȣле.

Iцiena попȣларъ.

Лекціȣпеа IV.

Domнілорȣ!

În лекціȣпіле treкȣte amȣ ворбitȣ despre is-tоріа штііnцеї Dietetiče din timпȣріле antiče пînъ în zілеле noastre ші amȣ zіsȣ къ, maї în цене-ре, ideiле dietetiče d'atȣпчї аȣ fostȣ греште. Aша dар trебȣе съ ворбimȣ акȣmȣ despre Die-tetika în stареа sa aktȣалъ, moderпъ.

Dietetika moderпъ, каре se пȣmеште *ші Макровіоtіка*, adeкъ arta d'а пpeлȣпці віаца, пȣ konsistъ în pецеte de праfȣрї saȣ пікътȣрї, кърора о ероаре mаре а datȣ fакȣлtatea misteріоасъ d'а пȣteа прелȣпці віаца omȣлȣї, чі în обсерва-ціȣпеа лецілорȣ віецеї ші în черчеtареа кондiцiȣ-пілорȣ печесаріе пентрȣ ȣрmареа регȣлатъ а про-чесȣлȣї віецеї; къчї îmплinindȣ ачесtе кондiцiȣпї, ва резȣлtа о віацъ регȣлатъ; пе кîndȣ, din кон-tра пеîmплinindȣ-se, о віацъ регȣлатъ, порmалъ ші sънъtoасъ ва fi imposibіле.

Amȣ ажȣпsȣ акȣmȣ ла о kestiȣпе mаре каре пі se презintъ кȣ toatъ греȣtatea еї; însъ п'о пȣtemȣ лъса ла о парte, fiindȣ-къ fъръ dînsa пȣ пȣtemȣ мерце înainte, ачеаstъ kestiȣпе este:

Че este віаца omȣлȣї? Че este віаца ȣпȣї animалȣ în ценералȣ?

Віаца este ȣпȣ misterȣ profȣndȣ ші пепъ-trȣпsȣ; dар пȣ пȣmаї віаца, чі орї-че fiinцъ organікъ este ȣпȣ misterȣ. Лȣаці о foае simплъ, ȣпȣ fірȣ de паіȣ ші съ'mȣ spȣie чіпе-ва оаре este în stаре а îлȣ imita? А'лȣ skoate prin arte saȣ prin штііnце, прекȣmȣ kimistȣлȣ оmенеskȣ este în stаре а продȣче maї toate felȣріле de pietre кеарȣ ші diamantȣ?

De че dар sîntemȣ în stаре а продȣче ȣпȣ diamantȣ ші пічї'оdatъ, кеарȣ prin орї-че sілін-цъ, челȣ maї mікȣ fірȣ de паіȣ?

Ръспȣпсȣлȣ este къ, diamantȣлȣ este о fiin-цъ *inorganікъ*, пе кîndȣ fірȣлȣ de паіȣ este о fiinцъ *organікъ*.

Dap че este o fiinцъ opganikъ?

Eatъ kъ kвestiвnea noastpъ: че este viaцa? Ne a kondвsв, ла kвestiвnea: че este o fiinцъ opganikъ? Шi întp'adевъpв nв пвteamв înцeлeце вna пînъ kîndв n'amв pezoлвatв пъ чea-лaлтъ.

Eatъ dap pezoлвцiвnea întpeвъpeĭ: че este o fiinцъ opganikъ?

Natвpa mateрiaлъ konpinde dвoe sfepe de fiinцe viziвiлe; aчeste sfepe sъ пвmeskв *sfepa anopganikъ* шi *sfepa opganikъ*, în чea d'întîiв sîntв konpinse пietpeлe, metaлeлe шi toate чeлe-лaлte feлвpĭ de minepaлe, în чea de aлв doiлea, sîntв konpinse вeцetaлeлe (плante) шi animaлeлe.

Difepinцeлe пpinчipaлe întpe fiinцeлe opganiчe шi чeлe neopganiчe sîntв чeлe вpmъtoape:

1-iв. *Modвлв kompoziцiвneĭ kimiчe.* Toate minepaлeлe, (пietpiлe, metaлeлe) sîntв kompвse d'o mвлцime de eлemente kape, пînъ akвmв, sîntв kвnoskвte în пвmъpв de шaĭ-zeчĭ шi doĭ. Aшa s. e. aвemв în ввzвnapв вnв opoлoцiв de apцintв aвpitв. În aчeastъ mikъ maшinъ se aфлъ o mвлцime de eлemente: пpekвmв aвpв, apцintв, poate de apamъ (adekъ de o kompoziцiвne de apamъ kв kositopв), stiлв saв apъtъtopiĭ de fepв, dap akseлe poteлopв mepгв пpin aжвtopвлв pввineлopв, aпoĭ pввinвлв este o пeatpъ пpeчioasъ kompвsъ d'o mвлцime de eлemente; пpin вpmape vedeцi, kъ aчeastъ maшinъ aptifiчiaлъ (opoлoцiв) kompвsв de matepiĭ лвate din sfepa neopganikъ, pepпezintъ o mвлцime de eлemente.

Вitaцi-въ akвmв, din kontpa, ла o pozъ kape înfлopeшte aшa de fpвmosв пape-kъ пiktopвлв чeлв maĭ цeniaлв a mвiatв пeneлвл sъв în kолopiлe чeлe maĭ admipaвiлe spe a îmвpъka aчeastъ fiinцъ kв astв-feлв de kолopĭ admipaвiлe. De kîte eлemente este kompвsъ aчeastъ fiinцъ? Nвmaĭ de tpeĭ (kapвon, idpoцenв шi oksiцenв), adekъ de eлementeлe din kape sîntв kompвшĭ kъpввniĭ dвпъ vetpeлe noastpe шi apa kape kвpцe în pîвpĭ. Sъ ia dap чine-va în mînъ kъpввnĭ шi apъ, sъ лe amestiчe шi sъ vedemв o sъ easъ o плantъ saв вnв tpandafipв? Niч'odatъ! Iatъ mistepвлв fiinцeлopв opganiчe! Dap iatъ вnв mipakoлв шi maĭ mape! Вitaцi-въ ла вnв fлвtвpe fpвmosв, kape sвoapъ din fлoape în fлoape шi kape пetpeчe o viaцъ de dвлчeaцъ шi de пoeziĭ; saв вitaцi-въ ла пpiвiгetoapea kape este плinъ de instinkte aшa de admipaвiлe (ea 'шĭ kлъdeшte kвiвв пentpв пвĭ, faчe kълъtopiĭ, kîntъ kînteчe de amopв foapte fpвmoase ш. ч. л.) de kîte eлemente sîntв kompвse aчeste fiinцe kompлikate? Niчĭ odatъ maĭ mвлtв de kîtв de пatpв eлemente (kapвon, idpoцenв, oziцenв шi idpoцenв), adekъ de kъpввnĭ, de apъ шi de aepв. Sъ ia dap чine-va întp'вnв vasв, sъ amestiчe kъpввnĭ, apъ шi aepв împpeвnъ шi sъ vedemв o sъ easъ вnв fлвtвpe saв o пpiвiгetoape? Niчĭ odatъ!

Noĭ mepцemв din mipakoлв în mipakoлв; dap iatъ înkъ вnв mipakoлв шi maĭ mape. Kimia modepnъ a deskoпepitв kъ, eлementeлe din kape este kompвsъ пîinea kape ne xpъneшte, kompвnв o mвлцime de otpъvвpĭ opganiчe, kape ne omoapъ. Aiчĭ лoцika noastpъ pemîne konfвziatъ, fiindв-kъ лoцika ziчe, kъ aчeeaшĭ kaвzъ tpeввe sъ пpodвkъ aчeлeaшĭ efekte, пe kîndв aiчĭ vedemв kъ aчeeaшĭ kaвzъ пpodвчe efekte kontpapiĭ шi kape efekte sîntв maĭ kontpapiĭ de kîtв kîndв вnвлв dъ viaцъ шi aлtвлв moapte! Totв aчeastъ Kimie a deskoпepitв kъ dвoe matepiĭ лвate din fiinцeлe opganiчe adekъ, skpoвeaлъ шi zaxapв sîntв вnв kopпв пentpв kimistв. Aшa este пentpв kimistв. Dap пentpв fizikв шi пentpв лвmea întpeaгъ пв e aшa. Че va ziчe вnвлв din noĭ kîndв ввkъtъpeasa sa va пвne în kafea skpoвiaлъ în лokв de zaxapв шi va впвлa kъtъшiлe kв zaxapв în лokв de skpoвiaлъ, zikîndв kъ a aвzitв kъ «oamenii пpokoпsiцĭ» zikв kъ, sîntв totв вna? Aiчĭ Fizika este în kontpa Kimieĭ шi toatъ лвmea ia пaptea Fiziчeĭ. Kв toate aчeste шi Kimia ape dpeptate; пв e niчĭ o koлiziвne de kîtв în opizontвлв nostpв mъpцinitв kape пв ne iaptъ a пъtpвnde în mistepeлe sfepeĭ opganiчe, în mistepeлe vieцeĭ плanteлopв шi animaлeлopв!

2-лea. *Modвлв stpвktвpeĭ*, saв opganisaцiвnea. Лвaцi o ввkatъ de tiвiшipв, sпapцeцi'o opĭ вnde veцi voi шi vedeцi kъ n'o sъ гъsiцi niчĭ o difepinцъ întpe aчeste пъptiчeлe, adikъ toate пъptiчeлeлe tiвiшipвлвĭ seamъnъ вna kв aлta; din kontpa, вitaцi-въ ла вnв apвopв, de ла fpвnze пînъ ла pъdъчinъ veцi гъsi totв mepeв niшte пъpцi kape пв se seamъnъ вna kв aлta niчĭ de kвmв; kъчĭ пegpeшitв fлoapea пв seamъnъ fpвnzeĭ, niчĭ fpвnza kpъчiлopв, niчĭ kpъчiлe tpвnkiвлвĭ, niчĭ tpвnkiвлв pъdъчineлopв. Aпoĭ dakъ въ veцi вita ла вnв animaлв, difepinцeлe пъpцiлopв este înkъ maĭ

марї ші маї frapante. Тъіаці ші deskideці s. e. о гъінъ ші о съ въ міраці кіте віне, мъшкі ші перві diferiці, веці гъсі ін капълъ, ін пептълъ ші ін бърта еї! Ачеste diferite пърці ла планте ші ла аnimale съ пъмеskъ *органеле* лоръ, de ачеea toate ачеste корпърї авіndъ органе, se пъмеskъ *корпърї органіче* saъ *организме*. Fie-каре организмъ este dar ънъ sistemъ admiравілъ ші perfektъ алъ ънеї fiinце комплікате компъсе d'о мълціме de пърці diverse (органе), каре toate лъкрезъ ін армоніе ънълъ къ алтълъ, авіndъ toate ънъ skопъ, adекъ манціnerea вieцеї indiвidълъї. Ънъ организмъ поате fi компаратъ к'ънъ statъ бънъ, ін каре fie-каре четъцеанъ лъкреазъ пъ пъмаї пентръ фолосълъ лъї ін парте, чі ші пентръ фолосълъ тътълоръ, пентръ манціnerea statълъї. Органеле sintъ четъцеnії организмълъї; четъцеnії sintъ органеле statълъї. Форца statълъї пъ rezidъ ін fieшї-каре четъцеанъ ін парте чі ін totalitatea лоръ; fieшї-каре четъцеанъ аре о віацъ ші о sferъ de лъкрърї foarte мърцinitъ, пе кіndъ тоці четъцеnії імпреънъ, konstitъе ънъ попълъ съверанъ к'о воінцъ indeпendentъ ші к'о sferъ de акціъnї infinitъ. Тъіеці dintр'о ока de тівішіръ, ънъ dramъ ші dramълъ ачела ва авеа toate квалітъціле окалеї інтреці de тівішіръ, dar тъіеці капълъ ънеї прівігеторї ші капълъ singъръ пъ ва кinta ші пъ ва авеа челе-лалте квалітъці але прівігетоареї. Тъіеці floarea din ръдъчінъ еа пъ ва маї креште, fiindъ-къ а перdътъ квалітъціле ънеї fiinце органіче.

3-леа. Форма. Корпърїле органіче віне desволтате, аъ fieшї-каре форма лоръ determinatъ de міна натъреї, ін кітъ омълъ пъ поате skimва інтр'ънъ modъ arbitrarіъ форма ънеї fiinце органіче, фъръ a stріка esistenца sa; din контра, форма fiinцелоръ неорганіче este маї ла toate акчіdentалъ; кънї ла toate кіndъ skimбъмъ кеаръ форма, пъ stрікъмъ ші esistenца лоръ. Ънъ есемплъ ва літърі ачеаsta. Лъаці ънъ къбъ de тівішіръ ін мінъ, кърълa пътеці da форма тріангъларъ, sferікъ, чіліndрікъ, піраміdалъ ш. ч. л: ші тівішірълъ ін toate ачеste skimбърї de форме, ва ръміnea totъ тівішіръ; dar інкіпъіці-въ къ віне къіва о капрідіе, de че пісіка лъї съ аїбъ капълъ ръtъndъ ші съ пъ'лъ аїбъ маї askъцітъ, ка de кііне, ші съ se апъче съ taie капълъ пісічеї astъ-фелїъ ка съ прімеаskъ форма arbitrarъ че елъ воеште а'ї da; ва компроміte віаца пісічеї, о ва пръпъdі negreшітъ! Ачеste ımпреціърърї se ърмеазъ ші ла планте. Кънї fieшї-каре fiinцъ органікъ se manifestъ прінтр'о формъ determinatъ, каре este astъ-фелъ креskътъ ші inepentъ къ тоатъ fiinца sa, ін кітъ п'о пътемъ skimва прекъмъ фачемъ ла fiinцеле неорганіче. Fieшї-каре fiinцъ органікъ, а zisъ *Плато*, аре idеалълъ съъ ін черъ, adекъ інтеліцінца съпремъ а омніпътереї креатіве, а хотъріtъ пентръ fieшї-каре организмъ тіпълъ ші форма sa проприе de каре пъ se desліпеште нічї odатъ. Іатъ misterълъ формелоръ органіче!

(Ва ърма).

Комъпікаціъnї штiinціfiче мічї.

Віrsta натъралъ а ънoръ аnimале.

Ърsълъ тръеште 20 de анї; кііnеле ші лъпълъ asemenea 20; вълпеа 14 пінъ ла 16; левъ ажъnце ші о віrstъ de 70 de анї; пісічіле тръеskъ пінъ ла 15 анї; веверіцеле ші епърії 8, епърії алвї 7 анї. Порчії, ріnочерії тръеskъ кіте 30 de анї, калълъ тръеште 25 пінъ ла 30 анї, інсъ s'a гъsітъ каї каре аъ тръітъ 60 ші 62 de анї. Oaea тръеште 10, вака 15 анї. Къміла ажъnце ла віrsta de 100 de анї. Черbії тръеskъ asemenea мълтъ. Корвії ажъпгъ ла віrsta d'о sътъ de анї ші маї віne, asemenea ші вълтърії Ънъ вълтъръ ін Віena, а мъріtъ ін віrstъ de 104 de анї. Лебъda поате съ тръіаskъ пінъ ла 300 de анї, asemenea ші пелікапі тръеskъ преа мълтъ. Броаska цеstoasъ se бъкъръ asemenea d'о віацъ лънгъ, кънї тръеште пінъ ла 100 de анї ші маї віne. Елефанції ажъпгъ ла віrsta estraordinarъ de *патръ sъte* de анї. Кіndъ Алеksandrъ челъ маре а вірітъ пе рецеле Porus din India, atъnчї а лъатъ ънълъ din елефанці, каре s'аъ deoseвітъ ін ачеаstъ бътъліе, її а datъ ліbertate, ілъ а konsekratъ кълтълъї Soarелъї ші а skрisъ пе пелеа лъї «Алеksandrъ fiълъ лъї Jupiter (Joe), а konsekratъ Soarелъї пе елефантълъ Ajax». Треї sъте чінчї-zечї de анї, маї пе ърмъ аъ гъsітъ п'ачеstъ елефантъ тръіndъ, пъртіndъ інкъ іnskрінціъпеа лъї Алеksandrъ пъ пелеа sa. Dar ла віrsta чea маї estraordinarъ ажъце Balena (кітъ) каре, дъпе Cuviér, поате тръі пінъ ла *о міе de* анї.

Тіпъріtъ ін Тіпографіа Колеціълъї Sf. Sava.